MILLER, 1789

E 21969

DISSERTATIO MEDICA, INAUGURALIS, DE PHYSCONIA SPLENICA.

QUAM,

SUB MODERAMINE VIRI ADMODUM REVERENDI

D. JOANNIS EWING, S. S. T. P.

UNIVERSITATIS PENNSYLVANIENSIS PRÆFECTI;

EX CURATORUM PERILLUSTRIUM AUCTORITATE,

NEC NON

AMPLISSIMÆ FACULTATIS DECRETO,

DEO MAXIMO ANNUENTE,

PRO GRADU DOCTORATUS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJECTAM SUSTINUIT

EDVARDUS MILLER, M. B.

DELAVARENSIS,

SOCIETAT. MED. DELAVARENS. SOD.

EJUSDEMQUE A SECRETIS

AD DIEM 23. JULII, HORA LOCOQUE SOLITIS.

L'Impatience du mal, l'amour de la vie, l'hcrreur de la mort, ſentiments auſſi naturels que celui de notre exiſtence, ſirent chercher aux hommes la gueriſon de leur maux.

DUJARDIN.

PHILADELPHIÆ:

APUD GULIELMUM YOUNG.

M,DCC,LXXXIX.

313354

WELLCOME
HISTORICAL
MEDICAL
LIBRARY

VIRO EXCELLENTISSIMO

JOSUÆ CLAYTON,

ARMIGERO,

REIPUBLICÆ DELAVARENSIS

Præsidi
~~PRSÆDI~~ DIGNISSIMO,

Ad tantum honoris faſtigium,

Meritis, ac virtutibus,

Evecto,

Propter inſignem in re medica

Scientiam ac Peritiam,

Et amicitiam erga ſe ſingularem;

799
64

NEC NON

VIRO CLARISSIMO,

MEDICO CELEBERRIMO,

JACOBO TILTON, M. D.

SOCIETAT. MED. DELAVARENSIS

PRÆSIDI,

SOCIETAT. PHILOSOPHICÆ AMERICANÆ,

SOCIO,

Ob amicitiam intemeratam, qua ſe,

Ab initio uſque ſtudiornm, fuit dignatus,

Et propter magna in ſe, ſuoſque,

Collata beneficia;

DENIQUE

VIRO ORNATISSIMO

NICOLAO WAY, M. D.

SOCIETAT. MED. DELAVARENSIS

E CENSORIBUS,

SOCIETAT. PHILOSOPHICÆ AMEICANÆ

Socio,

Virtutibus, quæ civem, hominemque

ornant,

Non minus quam eruditione,

Ac ſcientiæ amore, inſigni;

Artem Hippocraticam

Summa et merita cum laude,

Apud Wilmingtonienſes exercenti;

Hanc Diſſertationem medicam inauguralem,

Ut Obſervantiæ ſummæ teſtimonium exignum,

Sacram eſſe voluit

AUCTOR.

E R R A T A.

Pag.	*Lin.*				
5	2	Pro	Inaugularis,	lege	Inauguralis,
7	2		pertinenibus	- -	pertinentibus
—	5		ſcorſum	- -	ſeorſum
—	23		hane	- -	hanc
11	14		ſauguinem	- -	ſanguinem
17	18		ſubſequntur	- -	ſubſequuntur
19	27		rimirum	- -	nimirum
20	7		ſanatiorem	-	ſanationem
—	21		congeſtiones	-	congeſtionem
—	26		Qantum	- -	Quantum
21	18		Electrcitas	- -	Electricitas
23	7		præſtantiſſimun	-	præſtantiſſimum
—	19		validiſſimo	-	validiſſime
—	25		plena	- -	pleno
24	18		ne	- -	ut
25	26.		timulentis	-	temulentos.

DISSERTATIO MEDICA,

INAUGULARIS,

DE

PHYSCONIA SPLENICA.

INTER morbos, quibus gens humana vexatur, quidam, præ aliis, attentionem medicorum merentur. Ex effectibus, vero, quos edunt, Dolor et Mors, procul dubio, graviſſimi ſunt. Hinc morbi, quos comitatur dolor acerrimus, et quibus eſt proclivitas in mortem prœceps, humano generi nunquam non terrorem incutiunt; atque hinc homines, omnibus in ſeculis, medicinam, plus minus, excoluerunt. Hiſce quoque morborum effectibus, ſœvis quidem et lugendis, conatus validiores et indefeſſos, atque ardorem pene incredibilem ad medicinam promovendam et augendam, debemus; ex his, denique, ut, quodam ſenſu, tuto affirmare liceat, proveniunt honores omnes, et emolumenta quæ ars noſtraſalutifera eſt unquam aſſecuta.

Etſi dolorem lenire, et mortem minus freqentem reddere, ſit meta optatiſſima, atque digniſſima, quam Ars Medica attingere poſſit; tamen alia ſunt, eaque graviſſima,

ad quæ medicum ſemper reſpicere oportet. Mala quibus laborant homines leniora, quæ eos ad vires corporis alacriter & ſtrenue exercendas minus aptiores reddunt; etiam quæ corporis formam juſtam, pulchram et concinnam vitiant; quæ, denique, pro ore roſaceo, et lumine ſanitatis purpureo, vultum pallidum et figuræ maciem inducunt; aliaque bene multa, levioris quaſi momenti, conatus artis noſtræ optimos poſtulant.

Morbus, de quo nunc agendum eſt, pleriſque ſaltem in caſibus, neque periculum, neque dolorem gravem minitatur. Satis vero amborum aliquando gignit, adeo ut eum attentione medicorum eſſeindignum, nequaquam concludere liceat(*a*). Exempla hujus mali, hac in regione, frequentiſſima; deformitas fæda quam corpori humano inferre ſolet; indoles ejus chronica, moleſta, atque accumulans; obſervationes innumeræ quæ oſtendunt quam ſit pertinax et ſanatu difficilis; et denique hoc argumentum accuratius cognoſcendi, ſtudium, occaſionem dedere, cur id, in præſentia, ſeligendum putavi.

Quam difficile ſit hujus tentaminis argumentum, haud equidem ignoro, neque minus, quam ſit mihi curta ſupellex ad difficiliora, ea qua par eſt, perſpicacitate, tractanda. Aggreſſus vero fui, non tam ſpe illuſtrandi obſcura, conſiliove commenta nova proponendi, quam ut probabiliora de quæſtione medicinæ dubia perdiſcere conarer.

Morbi genus, quod ſpeciem, de qua nunc agitur, inter multas alias ſibi invicem diſſimiles, complectitur, apud No-

(*a*) Strack Obſerv. Med. de Febrb. Interm. apud Duncani Comment Decad. 2. Vol. 2. P. 132.

ſologos(*b*) *Phyſconia* appellatur. De omnibus ſpeciebus, ad hoc genus pertinenibus, tractare, a propoſito hujuſce diſſertationis alienum foret. *Phyſconiam* vero *Splenicam* peculiarem ſibi naturam vindicare, atque idcirco tractationem ſcorſum mereri, oſtendere conabor.

Ex morbis, qui chronici appellantur, non pauci ſunt, qui ægre, difficilime, et ſæpe infeliciter, a medicis curantur. Mala, enim, quæ a languido humorum motu profluunt, eo lentius et difficilius ſanantur, quod omnes ſimul naturæ vires deficiunt. Quæ, vero, a nimio humorum impetu proveniunt, iis aut mors cita, aut victoria læta, brevi finem imponit(*c*).

D E F I N I T I O.

CELEBERRIMI auctores, *Sauvageſius*, *Linnæus*, *Vogelius*, et *Cullenus*, *Phyſconiæ* et *Hypoſarcæ* titulis, varie, in ſuis egregiis operibus noſologicis, id genus morbi, cujus hœc eſt ſpecies, de qua nunc agitur, definiverunt,

Definitio Sauvageſiana, viz. " Intumeſcentia abdominis a partibus ſolidis, ſine graviditate et fluctuatione."

Ut Vogelio placet, " Intumeſcencia abdominis longa, a magnitudine, habituve viſceris mutato."

(*b*) Hujus vocabuli Etymologia minime in dubio eſt. *Phyſconia* a ΦΥΣΚΩΝ ventricoſus, derivatur; quod ab ΦΥΣΑΩ inflo, deducitur.—*Ptolemæus Euergetes* ſecundus hanc appellationem adeptus eſt. *Strabo* eum *Phyſconem* nominat, hoc eſt *ventricoſum*. Erat enim et vultu deſormis, et ſtatua brevis, et ſagina ventris non homini, ſed belluæ ſimilis.—Juſtini Lib. xxxviii. cap. viii.—Antient Univerſal Hiſtory, Vol. 9. P. 98. Tit. Liv. &c.

(*c*) Greg. Conſpect. Med. Theoret.

Linnæana Definitio, viz. "Abdominis nodoſa intumeſcentia."

Inter memoratos noſologiæ cultores illuſtriſſimos, nemo hunc morbum tam bene definivit quam doctiſſimus *Cullenus*, qui characterem ſuum verbis quæ ſubſequuntur tradendum curavit. "Tumor quandam abdominis partem potiſſimum occupans, paullatim creſcens, nec ſonorus nec fluctuans."

Sed in Phyſconia Splenica ordinanda, his auctoribus clariſſimis diſſentire cogor.—Pace, itaque, horum, aliorumque haud parvi nominis, quos nemo magis quam egometipſe miratur, quod mihi videtur, ea verecundia qua decet, nunc paucis verbis proferam.

Hoc malum ex febribus intermittentibus originem ducere fere ſemper videtur. Omnium medicorum conſenſu, qui hunc morbum, hac in regione, frequentiſſime obſervant, æque ac obſervationibus propriis multis, in hoc propoſitum ſpectantibus, rem ita ſe habere, vix dubitare poſſum. Exempla ejus rariſſima, ex aliis cauſis, ut videri poſſit, oriundi, ad evertendam opinionem tam veriſimilem, haud facile admittere licet. Caſus hujusmodi, febribus nimirum intermittentibus non manifeſte prægreſſis, aliquando vidiſſe, lubenter fateor. Tales vero plerumque ea anni tempeſtate, ſcilicet autumno, qua febres noſtræ endemicæ graſſari ſolent, oriuntur; et ergo cognationem cum illis plane oſtendunt. *Phyſconiam* enim *Splenicam* poſſe provenire ex ejuſdem diatheſeos minore gradu, quam qui ad febres intermittentes revera inducendas, ſufficiat, pro comperto habeo.

His poſitis, ſi normis noſologiæ methodicæ obtemperare

velimus, Phyſconiam Splenicam, ut ſpeciem morbi diſtinctam, agnoſcere neutiquam licebit. Hoc conſilio inductus, et minime mearum virium fiducia ſuffultus, definitionem, ſeu potius deſcriptionem ſequentem nunc aggredior.

Febrium intermittentium plerumque ſequela; tumor in regione Hypochondrii ſiniſtri exortus; paullatim creſcens; durus; ſæpe indolens; nec ſonorus, nec fluctuans; quandoque longe et late diffuſus; et diutiſſime permanens.

HISTORIA.

HIC morbus infantes recens natos rariſſime occupat; pueros, vero, potiſſimum a tempore, quo a lacte depelluntur, ad ætatem puberem, ſæpiſſime infeſtat. Qui pubertatem ſuperaverunt, minorem proclivitatem ad hoc malum quotannis, uſque ad annum vigeſimum, aut circiter, oſtendunt. Ætate provectiores aliquando, ſed rarius, vexare ſolet. Quibus eſt corporis conſtitutio debilis, laxa et delicata; et fæminæ multo frequentius quam mares, huic morbo objiciuntur. Qui victu utuntur tenui & parco, & qui variis inopiæ difficultatibus et ſordibus premuntur, huic malo maxime fiunt obnoxii. E contrario, qui cibo veſcuntur pleno, nutriente et lauto, et qui rebus ſecundioribus fruuntur, ab illo, aliqua ſaltem ex parte, expertes vivunt.

Morbus plerumque invadit autumno, vel, ea anni tempeſtate, qua intermittentes graſſantur; quibus fere ſemper præeuntibus, tumor parvus, et vix induratus, in Hypochondrio ſiniſtro exoritur. Paullatim creſcit, & tandem haud raro molem ingentem adipiſcitur. Incipiens adhuc et parvus, plerumque parum moleſtiæ faceſſit; aliquando vix percipitur; ingraveſcente vero morbo, ſenſationes injucundæ haud paucæ ægroto occurrunt.

Idem, diu, nonnullis in caſibus, ſine dolore, manet. Tumore, autem, magnitudinem moleſtam adepto, viſcera vicina magnopere comprimuntur(*d*); reſpiratio, exercitatione potiſſimum incitata, redditur anheloſa; et ſi ſanguinis circuitus valde incitetur, dolor ſed raro vehemens diuturnuſve, ægrotum invadit. Cum vero morbus inveteraverit, ſenſus gravitatis et tenſionis, maxime injucundus, eum ſæpe inquietat. Febris levicula, ſæpe ſub veſpere accedens, aliis ſymptomatibus haud raro adjungitur. Æger febribus intermittentibus obnoxior fit, quæ deinde ſolito vehementiores et pertinaciores evadunt, tumorem adaugent, et ſecundæ valetudinis fundamenta ex toto labefactant. Debilitas quoque, languor, laſſitudo, torpor, vultuſque pallidus et plumbeus, fere ſemper, ſed variis gradibus, hunc morbum comitantur.

Hic tumor, quibuſdam in caſibus, molem mirabilem adipiſcitur(*e*). Illuſtr. Van Swieten duo exempla memorat, ubi Splen paullatim adauctus eſt uſque ad magnam abdominis partem implendam, et in pelvem etiam prolabendum(*f*). Et M. De La Motte caſum recenſet hujus mali, adeo tandem ingraveſcentis, ut ſpatium, hypochondrium ſiniſtrum inter et axillam, fere totum occuparet(*g*).

(*d*) Caſum nuperrime vidi, ubi Phyſconia Splenica magnitudinem ingentem adepta eſt, et viſcera vicina compreſſit, uſque ad Herniam ſcrotalem inducendam.——

(*e*) *Theoph. Bonet.* rapporte d'apre's *Hyppol. Boſcus*, l'ouverture d'une femme attaquee d'un ſquirre á la rate, qui ſ'et it tellement accru qu'il rempliſſoit l'abdomen, & peſoit trente trois livres. La malade avoit porté cette maladie pendant dix-ſept ans, vaquant d'ailleurs á ſes occupations. Nos hiſtoires ſont remplies de pareils exemples touchant leſquels je renvoye pour abreger, á la lecture de *Sehenkius*, du *Sepulchretum de Bonet.* et de la *Médecine Septentrionale*, Noſologie de Sauvages Tom. II. P. 295.——

(*f*) Comment. in Boerh. Aphoriſm. Vol. 9. P. 325.

(*g*) Traité complet de Chirurgie Tom. II. P. 169, 170.—

Symptomata Dyſpeptica, eaque haud raro graviſſima, et generis etiam pertinacioris, ægrum frequenter vexant. Hypochondriaſis, quoque, ſæpe oritur a tumoribus in liene aut hepate, qui interdum poſt febres intermittentes, male curatas, obſervantur. Hujuſmodi tumores liberum ſanguinis motum in abdomine plane impediunt, ideoque congeſtionem producunt(*h*).

Exempla non deſunt, ubi Phyſconia Splenica Hydropem, varii generis, induxiſſe videtur(*i*); rem vero frequenter ſic ſe habere, vix dicere auſim.

Sunt qui credunt hoc malum, paucis in caſibus, in ſchirrum immedicabilem tranſire, qui tandem, ſed raro in carcinoma(*k*) deſinit, nonnunquam ſubito lethale, eroſis ſcilicet magnis vaſis ſauguinem vehentibus, plerumque vero lentam et miſerandam tabem, cum febre hectica certiſſime exitiali, inducturum(*l*).

Hoc malum, quamvis fædum et moleſtum, aliis morbis, gravioribuſque incomitatum, mortem ægroto haud ſæpe affert. Et ſyſtema forſan nullum morbum tam diu, muneribus vitæ uſitatioribus tam parum turbatis, aliquando etiam uſque ad ſenectutem, tolerare poteſt.—

D I A G N O S I S.

NULLUM morbum, præter Phyſconias alias, novi, cum quo hic poteſt confundi. Et ſi locum, unde tumor exortus eſt, attente obſervaverimus, non eſt in his cur dubitemus.

(*h*) Gregor. Diſſertat. Inaug. De Morb. Cæli Mutat. Medend. P. 128.——

(*i*) Illuſtr. Pringle's Diſeaſes of the Army.

(*k*) Drelincourt. Diſſert. Anat. Pract. de Lienoſis capt. xiv. Opuſc. Omn. P. 763.

(*l*) Conſpect. Med. Theoret. Vol. 1. P. 401.—

Graviditatem, quoque, quibuſdam in exemplis, hunc morbum haud parum referre, nonnulli credunt. Intumeſcentia vero abdominis gravidæ, ab hypogaſtrio incipit, opus generationis ſubſequitur, et partu terminatur. Cervix uteri curtatur; fœtus vivus inter quartum et quintum menſem ſentitur; et dum catamenia ſupprimuntur, mammæ, uſque ad lactis eruptionem, tumeſcere ſolent.—

CAUSÆ REMOTÆ.

HÆ vero in duplex genus diſtingui ſolent. Ad primum genus pertinent cauſæ, quotquot corpus morbo opportunum reddunt; ſcilicet ut, admota cauſa excitante, morbum ſuſcipiat. Ad alterum genus pertinent quæ vocantur potentiæ nocentes, vel cauſæ excitantes; res, ſcilicet, quæcunque in corpore jam proclivi facto morbum excitare poſſint(*l*).

Inter ea, quæ proclivitatem tantum ad hunc morbum faciunt, recenſeri debent ætas puerilis, conſtitutio corporis debilis, laxa et delicata, vita otioſa et ſedentaria, ſexus ſequior, regio paludoſa, victus tenuis et parcus; omnia denique, quæ corpus debilitant, & cauſis excitantibus affici obnoxium reddunt.

Hujus mali cauſæ excitantes præcipuæ, fortaſſe ſolæ, ſunt febres intermittentes & remittentes, varii generis, et atmoſphæra exhalationibus paluſtribus inquinata. Auctores præclaros et omni laude dignos, hanc obſervationem ſilentio præteriviſſe, aut, hac de re, aliter omnino ſenſiſſe, ex caſibus ſequentibus, multiſque aliis, qui hic recenſeri poſſent, conſtare videtur.

(*l*) Greg. Conſpect. Med. Theoret. Vol. I. P. 23.

Un enfant âge' de neuf ans, qui avoite'te' delivre' d'une aſcite par les reme'des purgatiſs, fut depuis, atteint de tres vives douleurs dans le bas-ventre; enfin, il ſ'eleva dans l'hypochondre gauche, une tumeur conſiderable & douloureuſe ſenſible a l œil, & au toucher. A l'ouverture du cadavre on appercut, outre pluſieurs autres choſes, que la rate etoit d'un volume extraordinaire & avoit change' de figure; qu'elle ſ'elevoit ſur l'eſtomach & comprimoit le foie; que ſa couleur & ſa conſiſtance etoient ſemblables a celles du foie; il n'y avoit ni ſquirre, ni ulcere, ni inflammation; mais elle etoit obſtrue'e & engorge'e par le ſang, qui y abordoit en plus grande quantite' qu'il n'en ſortoit(*k*).

Dans un enfant mal gouverne' par ſa nourrice, qui, au lieu de lait, lui faiſoit manger des choſes indigeſtes pour ſon âge, il ſe forma une grande quantite' d'un ſuc lent & viſqueux, qui rempliſſoit tellement la capacite' etroite des vaiſſeaux de la rate, que ce viſce're, qui etoit prodigieuſement gonfle', diſtendoit tout l'abdomen, & cauſoit une maigreur univerſelle: l'obſtruction ayant e'te' leve'e & la ſurabondance des ſucs diminue'e, la rate ſe deſenfla ſi manifeſtement, qu'il parut plus clair que le jour, que cette tumeur ne'toit pas tant occaſionne'e par la mauvaiſe conformation, que par la ſurabondance des alimens(*l*).

Phyſconia Splenica, his in exemplis, ex febribus intermittentibus proveniſſe, haud equidem dicitur; febres vero iſtiuſmodi præiviſſe, aut malum in regione paludoſa, his ſimul graſſantibus, vel autumno, atmoſphæra exhalationibus paluſtribus inquinata, ortum eſſe, minime abnegatur. Et quicunque ſecum reputaverit, quoties hoc malum ab intermittentibus manifeſte originem ducit, et quam raro

(*k*) (*l*) Noſologie de Sauvages Tom. 3. P. 295.

ab aliis cauſis, ei ſatis patebunt rationes, quæ nos in hanc ſententiam cogunt. Tamen fateri oportet, multum adhuc requiri, ut hæc opinio pro certa et ſtabilita doctrina recipiatur. Vera et certa forſan haud mihi contigit noviſſe; at veritatem ſummo ſtudio indagavi; et vero ſimilia, ut ſperatur, aſſecutus ſum. "Sequimur, enim, probabiliora; nec ultra quod veriſimile occurrit progredi poſſumus, et refellere ſine pertinacia, et refelli ſine iracundia, parati ſumus" *(m)*.

CAUSA PROXIMA.

CUM ſit pleniſſima, et perfectiſſima proxima cauſa, quippe quæ preſens morbum facit, ſublata tollit, mutata mutat; ſumma diligentia conandum eſt, ut hæc res clare eluceſcat.

Priuſquam vero ad cauſam proximam tradendam progrediamur, pauca ſunt præmittenda de ſplenis fabricatione, de variis et miris modis, quibus natura provida operam dedit ad motum ſanguinis per hoc viſcus retardandum, et de proclivitate ad hoc malum neceſſaria, quæ exinde naſcitur.

Splenis fabricam ſive texturam, laxam, teneram et permollem *(n)* eſſe; et ei majorem ſanguinis copiam, quam aliis viſceribus, pro rata parte, deferri *(o)*, a Phyſiologis omnibus, hodie conceditur. Quam proclivis ſit, ad turgendum, ab intumeſcentia ejus, vacuo ventriculo, naturaliter et conſtanter oriunda, quæ tamen, poſt paſtum, in minorem molem ſtatim redigitur, colligere licet *(p)*.

(m) Cic. Diſput. Tuſculan. Lib. 2.——
(n) Haller. Prim. Lin. Phyſiol. Vol. 2. P. 99.—Hewſon. apud Duncani Comment. Vol. 1. P. 100.
(o) Haller. ibid. *(p)* Ibid.

Arteria Splenica, ab Cæliaca oriens, multo amplior *(q)* eſt, pro ratione et molis et ponderis hujuſce viſceris, quam in aliis partibus obſervatur; tunicis etiam iis aortæ craſſioribus inſtruitur *(r)*; et ſanguinis per eam motus, propter curſum ejus ſerpentinum, et parietum duritiem raram, lentiſſimus evadit *(s)*. Vena Splenica *(t)*, et tela quoque ejus celluloſa *(u)*, fabricam, multo quam in aliis viſceribus molliorem et ad diſtenſionem aptiorem, oſtendit.

Difficilis ſanguinis tranſitus ad Hepar per *venam portæ*; at, præ omnibus, lentior ejus motus, per ſplenem ipſum, propter auctam vaſorum, prout in ramos dividuntur, capacitatem, quod hoc in viſcere inſigniter obtinet *(w)*; his omnibus attente conſideratis, cauſæ retardationis potentiſſimæ apparebunt.

Sanguis, in vena ſplenica, liquidiſſimus reperitur *(x)*; et fere nullam ad coeundum proclivitatem oſtendit.

Hæc, quicunque rite conſideraverit, is bene perſpiciet, labore quam ſtrenuo natura conata eſt motum ſanguinis per hoc viſcus retardare; et ſimul illi perſuaſum erit talem retardationem maxime neceſſariam eſſe, ad conſilia graviſſima in œconomia humana perficienda.

Ratio fluiditatis, quæ tam inſigniter in ſanguine ſplenico obtinet, a motu ejus tardiſſimo petenda eſt. Hæc remora eum longius a pulmone cohibens, iſtam ad coeundum proclivitatem, quæ ab circuitu per pulmonem provenit, minuere videtur.

(q) Haller. Prim. Lin. Phyſiol. Vol. 2 P. 99.

(r) Ibid. *(s)* Ibid. *(t)* Ibid. *(u)* Ibid. 101. *(w)* Ibid. *(x)* Ibid. 102.

"Aeris ad ſanguinem extra vaſa aditum, ejus coagulationem promovere, neutiquam dubitandum eſt; cujus rei nullam explicationem eo tentabo, quod ad propoſitum noſtrum veram eam et obſervatam eſſe, ſufficit. Tenuem quoque pulmonum membranam non ſufficere ad mutuam aeris et humorum inter ſe actionem prohibendam, conſtat *(y)*; unde ſanguinem, qui pulmonalem circulum transfluxit ad coeundum, cœteris paribus, ſanguine, qui illic mutationem non ſubiit, promptiorem eſſe, colligimus; ergo ſanguinem, omni in exemplo, ubi, pro brevi etiam temporis ſpatio, beneficiis ab circuitu per pulmonem oriundis, privatur, fluidum diſſolutumque eſſe, neceſſe foret; quæ concluſio innumeris obſervationibus nititur *(z)*: ita ſanguis venoſus, quam arterioſus, licet hic majori motui quam ille objicitur, minus tamen ad coeundum proclivis eſt *(a)*. Inciſis ſubmerſorum corporibus, liquiditas in ſanguine inſignis reperitur; venæ portæ ſanguis, etiam minus quam venoſus, ad coeundum promptus eſt *(b)*; ſanguis in embryone quam in matre fluidior eſt *(c)*. Somniculoſorum animalium ſanguis per totam hyemem tenuis diſſolutuſque permanet *(d)*, quia circumfluxio quædam ſine reſpiratione aliquamdiu conſervatur *(e)*".

His rebus præfatis, ad cauſam hujus morbi proximam

(*y*) Vide Haleſii Hæmaſtat. Prieſtly's obſervations on Air, &c. &c.

(*z*) Vide Lond. Med. Tranſact. Vol. 3. P. 9. Dr. Langriſh's Phys. Exper. on brutes P. 66. 145. Vide Greg. Horſtii junioris op. tom. 1 P. 136. 142. In homine fumo carbonum necato. ſanguis fuit ſolutus. Sagar 555. Morgagni de caus. et ſed. morb. Lib. ii Exp. xv. P. 131 &c.—Bonet. Sepulchret. Anat. Lib. ii, Sect. i obſ. xviii &c.

(*a*) Dr. Stevenſon Med. Eſſ. Edin. Vol. 5. part. ii 332.

(*b*) Prælect. Celeberrim Prof. Monro.

(*c*) Martini Liſter. Diſſertatio de Humoribus cap. i, 14.

(*d*) Liſter—Maclurg's Treatiſe on the Bile. Hewſon, &c.

(*e*) Diſſertat. Inaug. M'Donnell 1784.

reddendam, tandem progredimur. Eam, vero, ex humoribus congeſtis, et languido et impedito eorum per ſplenem motu, conſtare, omnibus ſatis innotuit.

Retardationibus, quas natura ſanguinis motui hic impoſuit, probe conſideratis, hoc malum, noſtris in regionibus paluſtribus, frequentiſſime occurrere, nil eſt cur miremur.

Cauſa proxima ſic poſita, ad modum indagandum, quo hœc congeſtio, & motus ſanguinis languidus provenire poſſint, nunc progredimur. Congeſtio, ex humoribus in vaſa ſplenica accumulatis et impactis (*e*), vel ex iis in telam reticulatam vicinam effuſis (*f*), plerumque oritur. Utramque cauſam, multis faltem in caſibus, conjungi, ſatis veriſimile videtur.

Exemplis in levibus et incipientibus, fluidorum coacervatio et impactio ſola fortaſſe in vitio ſint. Cum vero malum inveteraverit, et molem enormem ſit adeptum, effuſionem, et quidem copioſiſſimam, accedere, minime in dubio eſſe videtur. Argumentis quæ ſubſequntur, in hanc ſententiam ducor.

1mo. Moles magna, et pene incredibilis, quam hic tumor nonnunquam adipiſcitur, nos vetat, eam tribuere ulli

(*e*) Dilatatio, Ευρυσμα, cum parietes cavitatis, nimium inter ſe diſtantes ſpatium juſto capacius circumſcribunt. Obtinere poteſt in quibuſcunque cavis corporis, majoribus, minoribus, quornm parietes diſtenſionem admittunt. Oritur autem, ſi contenta materies majore vi in latera agit diſtendendo, quam hæc ſuperare contra nitendo queant. Quo facit congeſta uberior moles, volumen expanſione auctius, impeditus trajectus, impetus advectorum enormis; parietum robur imminutum, aut eorum, quibus a foris fulciuntur, ablatio. Gaub. Inſtit. Patholog. Med. P. 85.

(*f*) Ανασομωσις, quæ hic vocatur oſtii cavitatis, quod admittit aut emittit, immodica laxatio. Unde fit, ut plus aut aliud quid, quam lex ſanitatis exigit, introeat, exeatve. Efficere hanc eadem poſſunt, quæ dilatationem. Gaub. Inſtit. Pathol. Med. P. 85.

vaſorum diſtenſioni, quam parietes, ſalva integritate et circulatione vitali, admittere poſſunt.

2do. Subita diminutio et ſanatio, qualem hoc malum aliquando ſuſcipiat, niſi effuſio pro vero admittatur, explicationem accipere non poteſt (*g*).

3tio. Vaſorum lymphaticorum in telam Splenis reticulatam hiantium, frequentia inſignis; et ſanguinis rubri ipſius deprehenſio in vaſis iſtis lymphaticis, eum per has vias tranſire poſſe, clare demonſtrat (*h*).

4to. Ex analogia quam præbet Phlogoſis. Effuſio, hic, Culleno Illuſtriſſimo teſte, magnam morbi partem facit. "The tumour, (inquit ille) which appears in inflammation may be imputed, in part, to the congeſtion of fluids in their proper veſſels; but is owing chiefly to an effuſion of matter into the adjoining cellular texture; and, accordingly, tumours ſeldom appear but in parts adjoining to a lax cellular texture (*i*).

5to. Liquiditas ſanguinis inſignis, quæ hoc in viſcere obſervatur, eum facillimum effuſu proculdubio reddit.

Quandocunque malum ex humoribus in vaſa propria tantum impactis, naſcitur, ſedem congeſtionis præcipuam

(*g*) Vir excellentiſſimus, *Dr. Clayton*, qui Reipublicæ Delavarenſi, ſumma cum dignitate et virtute, hodie præſidet, ſequentem caſum mihi mittendum per literas, nuper curavit. A. B. Vir, quadraginta annos, aut circiter natus, Phyſconia Splenica, magnam abdominis partem occupante e febribus intermittentibus, pertinacioribus et frequenter redeuntibus, proveniente, viginti annos, vel amplius, laboraverat. Correptus Cholera violentiſſima, et exinanitionibus copioſiſſimis, plures dies continuatis debilitatus, fere ad extremum reductus eſt. Convaleſcens, tandem, Phyſconiam Splenicam ex toto evanuiſſe attonitus deprehendit. Dehinc tamen a morbo liber vixit, et adhuc, poſt plures annos vivit.

(*h*) Hewſoni Epiſtola ad Dr. Haygarth, apud Duncani Comment. Vol. 3. P. 91.

(*i*) Firſt Lines of the Practice of Phyſic, Vol. I. P. 229.

venæ præbent, quippe quæ, in hoc viſcere, molliſſimæ, et ad diſtenſionem aptiſſimæ ſint. In his quoque vis a tergo parva, et contractio muſculorum vicinorum et in cumbentium parum efficere poteſt *(k)*.

Quædam corporis conditiones morboſæ, partem cauſæ proximæ haud parvam faciunt, et hoc malum ſæpe multo frequentius et pertinacius reddunt. Præter obſtructionem, quæ iter humorum ſplenicorum impedit, languescit ſæpe ſanguinis univerſi corporis motus, imprimis ob debilitatem, torporem, defectum irritationis, veluti exercitationis; ſicubi vel vires deficiunt, vel non, ut decet, excitantur, aut excitari poſſunt *(l)*.

PROGNOSIS.

IN eventu hujus morbi præſagiendo, ad ægrotantis ætatem; ad regionem quam incolit; ad corporis conſtitutionem, ſive debilem et laxam, aut robuſtam; ad morbi tempus; et denique, ad vitæ genus; medicum ſemper reſpicere oportet. Si vires vitæ, ſenio, et morbis prægreſsis fractæ et exhauſtæ ſint, præſagium felix vix deduci poteſt. Regio paludoſa malum multo pertinacius reddet, et depulſum ſæpe revocabit.— Conſtitutio corporis laxa, proclivitatem ad hunc morbum perpetuam, et ſanationem difficiliorem facit. Quo diutius malum permanſerit, eo difficilius eſt plerumque ſanatu. Vitæ genus otioſum, ſedentarium et deſes, fere ſimper ad morbum confirmandum augendumque, magnopere confert.

(*k*) Quicquid cauſa fuerit, quod ſanguis languidius movetur, malum in venas maxime incumbit; nimirum, quia in his ſanguin is motus ſemper tardior eſt. Hinc varices venarum, et congeſtiones ſanguinis, præſertim in iis partibus, quarum venæ valvis carent, et in quibus motus muſculorum ſanguinis curſum juvare nequit. — Conſpect. Med. Theoret. Vol. I P. 252.

(*l*) Conſpect. Med. Theoret. Vol. I. P. 251.

Ætate provectiore, vis nervoſa imminuitur; partes corporis ſolidæ indureſcunt; et hinc vaſa minutiſſima coarctantur, et tandem concluduntur; et motus, et diſtributio fluidorum maxime impediuntur. Hæc omnia Phyſconiam Splenicam confirmant, et ſpem ſanationis, magna ex parte, adimunt. Sed juveni vegeto, ad exercitationem prompto, et cætera ſano, plerumque proſperam ſanatiorem polliceri licebit.

RATIO MEDENDI.

SUMMIS viribus eniti, ad cohortem morborum, qui inſanabiles habentur, minuendam, munus eſt ſplendidiſſimum, et utiliſſimum, quo ars noſtra ſalutifera fungi poſſit. De œgroti ſalute deſperare, quia mala hujuſmodi plerumque cedere nolint, medico ſapiente, et qui nihil humanum a ſe alienum putat, minime eſt dignum. Hæc ad ægros derelinquendos proclivitas, maximam Medicinæ injuriam intulit, artem noſtram debilem et ignavam reddidit, et opprobrium medicornm, per omnia ſæcula, exſtitit.

Conſilia, autem, medendi ſunt,

I. Cauſas remotas tollere.

II. Humorum congeſtiones, expedire, motumque eorum languidum atque difficilem excitare.

III. Corporis totius habitum depravatum corrigere, tonum vireſque idoneas ſyſtemati reddere.

VI. Morbum recidivum arcere.

1. Qantum ad primum conſilium attinet, ei accomodantur remedia roborantia omnia, qualia ad febres intermittentes et remittentes medendas, nuſquam non exhibentur. Inter hæc, Cortex Peruvianus primum ſibi locum vindicat.

Vires hujus remedii præſtantiſsimi, tam late, & quidem univerſaliter innotescunt, ut de iis, hoc in loco, diſserere, vix ſit opus.

Prohibuerunt auctores clariſſimi, et, inter alios, Cullenus venerandus ipſe, Corticem Peruvianum adhibere, ad febres intermittentes medendas, exiſtente ſimul congeſtione firma in visceribus abdominalibus(*m*). Hæc opinio, ex erroribus Pathologiæ Humoralis, proveniens, quantumcunque apud medicos olim recepta, hodie pene exolevit. Et medici maximi nominis, Corticem Peruvianum ad febres intermittentes ſummovendas, nulla fere ad Physconiam Splenicam ratione habita, quotidie adhibent(*n*).

2. Secundo conſilio accomodantur Remedia Roborantia & Stimulantia, fere innumera; quæ, inter ſe, tum quod ad cæteras et magis manifeſtas dotes, tum maxime quod ad vires ſuas medicinales, admodum diverſa ſunt. Inter hæc, ſequentia, in noſtrum propoſitum, ſeligenda putavi.

1. Emetica. 2. Cathartica. 3. Mercurius. 4. Electrcitas 5. Ferrum. 6. Cortex Peruvianus. 7. Vinum. 8. Balneum Frigidum. 9. Exercitatio. 10. Frictio. 11. Cæli mutatio.

Emetica, in hujusmodi malis prodeſſe videntur, partim ſtimulo ſuo, ventriculo admoto, perque conſenſum cum aliis partibus communicato, partim vehemente agitatione et

(*m*) The Bark may be employed with ſafety at any period of Intermittent Fevers, providing that at the ſame time, there is neither a phlogiſtic diatheſis prevailing in the ſystem, nor any conſiderable or fixed congeſtion preſent in the abdominal viscera.

Firſt Lines, Vol. I. P. 207.

(*n*) Dr. D. Monro's Obſervat. Illuſtr. Pringle's Diſeaſes of the Army. Dr. Saunders on the Bark.—Cleghorn's Minorca. Lind on Hot Climates.

inverſo motu ventriculi et ſuperioris partis inteſtini, partim demum ingente preſſura, quæ, inter vomendum, a ſepto tranſverſo muſculisque abdominis valide contractis, omnibus quæ in abdomine continentur partibus datur (*o*).

Vomitiones, quoque, motum ſanguinis, in abdomine, ſæpe languidum, variis modis haud parum expediunt, parteſque affectas probe excitant et agitant.— Vomitiones autem, non modo per abdomen ſanguinis motum promovent, ejuſque viſcera ſtimulant, ſed totum genus nervoſum quodammodo excitant, & partim hoc ſtimulo, partim magnis nixibus et agitationibus quas efficiunt, pulſus feſtinant, motumque ſanguinis per totum corpus accelerant, et ſimul æqualem ejus diſtributionem efficiunt, congeſtiones aut diſtributiones abnormes tollunt, et actionem vaſorum abſorbentium intendunt.

Exemplum genu ex magna ſynoviæ accumulatæ copia tumefacti, profert accuratus Cruikſhank. Magna quantitas ſalis tartari, pro ſolubili tartaro errore data, vomitum per quadraginta octo usque horas violentem concitabat. Vomitu finito, poſtquam ægri ſtomachus, ex medicamento inflammatus, cito ſanus fiebat, tumor genu fere omnino diſperſus reperiebatur (*p*).

Ægroto, curæ Joannis Hunter commiſſo, bubo erat, adeo provectus ut in animo eſſet, die ſequente, eum aperire. Æger interea navem aſcendit, ubi nauſea correptus, abunde admodum vomuit. Bubone penitus evaneſcente, auxilii chirurgici nil indiguit (*q*).

(*o*) Conſpect. Med. Theoret. Vol. 2 P. 445.
(*p*) Cruikſhank's Letter to Clare P. 166.
(*q*) Diſſert. Inaug. Winterbottom. 1781.

Cathartica. Alvi autem purgatio, plena ſaltem et valida ſi fuerit, non modo res omnes quæ in inteſtinis continentur, expellit, ſed per ſtimulum medicamenti iis admoti vis nervoſœ derivationem abdomen verſus efficit, motumque ſanguinis per omnia hujus viſcera promovet, et actionem vaſorum abſorbentium excitat atque intendit (*s*).

Mercurius. Hoc remedium præſtantiſſimun eo modo et conſilio feliciter adhibetur, ut vaſa ſanguifera et abſorbentia levi vel nullo ptyalismo excitato, ſtimulet; ſic, enim optime cavetur, ne ægrotantis vires conſumantur. In hunc finem Pilul Mercur. Ph. Edin. eligendœ videntur, præ ſalibus e mercurio paratis, quippe quæ per alvum ſe præcipitare ſolent.

Electricitas. Quantum ſubtiliſſima hæc atque mobiliſſima aura polleat ad ſchirros diſcutiendos, ad promovendam rerum variarum abſorptionem, etiamque ad callos oſſium luxuriantes amovendos, fere omnibus notum. Animalium corpora non modo velociſſime pervadit, ſed ſimul validiſſimo ſtimulat, ſenſumque in partibus ſentientibus, motumque in partibus muſculoſis, mirabiliter excitat. In curſu ſanguinis languido per vaſa minutiſſima expediendo, vires mirandas oſtendit. Cel. Abbas Nollet, qui ingenioſe admodum plurima in electricitatis doctrina inveſtiganda, experimenta ſecit, aquam guttatim e tubo inſulato decidentem, electricitate adeo accelerari, ut plena flueret curſu, perſpexerit (*t*). Hoc experimentum ad vegetabilia et animalia tranſtulit, quorum perſpirationem auctam invenit. (*u*).

(*s*) Conſpect. Med. Theoret. Vol. 2. P. 464.
(*t*) Mem. de L' Academ. Royale pour 1758 Vol. 2 P. 245.
(*u*) Ibid. 248.

Obſervandum, quoque, eſt, hoc remedium, utcunque validum, parum ſæpe prodeſſe, niſi large adhibitum fuerit, diuque continuatum (*v*).

Ferrum. Hoc inter præſtantiſſima et tutiſſima eorum remediorum, quæ vi gaudent tonica, merito recenſetur. Medicamentum ubique fere paratum, vix longiori uſu nociturum, tantulaque portione ad infirmatum hominem reficiendum efficax, haud mediocrem opem ægrotantibus promittit. Devorari poteſt, vel in particulas minutas limando tritum, vel ad formam rubiginis per humorem et trituram redactum.

Cortex Peruvianus. Nobiliſſimi hujus remedii uſus beneficia maxima in genus humanum contulit. Ex quo genuinus ejus effectus in corpus humanum innotuit, vix ullus quidem, debilis laxæque fibræ ſoboles, ſe prodit morbus, quin ad eum illico decurratur. Sed ex repugnantia mira, et quidem perniciosa, quam medici tam diu et pertinaciter oſtenderunt, ne Corticem Peruv. experirentur, ad Phyſconiam Splenicam medendam, malum id, omnino mite et fugax, cum ſit rite tractatum, in morbum immedicabilem haud raro mutavit (*w*).

Vinum. Omne genus vini, et magis adhuc meraciores

(*v*) Greg. Conſpect. Med. Theoret. Vol. 2 P. 303.

(*w*) This tumour (Phyſconia Splenica) when large and obſtinate, is he thinks, by no means free from danger. When it admits of cure, this, he thinks, is to be effected by the Peruvian Bark; becauſe its origin and increaſe depends on the intermittent fever. And while neither internal aperients, nor ointments applied externally, are of any avail, by the uſe of the Bark it will, he affirms, be completely reſolved, if it be not of long ſtanding. And he even alledges, that by long continuance of the Bark, he has known very large tumours of the ſpleen totally diſcuſſed.

Cel. Strack. Obſerv. Med. de Feb. Intermitt. apud Duncani Comment. Decad. 2 Vol. 2 P. 131.

illi latices, *Spiritus deſtillati* dicti, corpori ſtimulo ſunt certiſſimo, et gratiſſimo, & ſæpe ſaluberrimo. Et iſtiusmodi jam remedia (ubicunque ſtimulo interno et generali opus eſt) a medicis multo largius præſcribuntur quam olim fieri ſolebat, et quidem cum inſigni ægrotantium commodo*.

Balneum Frigidum. Uſus balnei frigidi, pro remedio roborante, tam ſæpe præſcribitur, ejuſque ſaluberrimi effectus in plurimis morbis tam bene jam ſunt noti, nt nemo medicorum de iis dubitare poſſit.

Exercitatio. Idonea corporis exercitatio, pro remedio roborante, omni laude major eſt. De modis variis, quibus proſit, utpote omnibus ſatis notis, non hic eſt locus dicendi. Pro ægroti viribus atque conſuetudine, mitiora vel violentiora exercitationis genera præſcribenda ſunt.

Labor improbus, et aſſiduus, inter remedia hujus mali efficaciſſima, primum fortaſſe ſibi locum vindicat. Hinc occupationes quædam, actionem muſculorum validam et fere perpetuam poſtulantes homines iis deditos, et inde victum quærentes, a morbis hujuſmodi, immunes præſtare, plerumque obſervantur(*y*). Et experientia ſatis conſtat, hoc malum iis præcipuc incumbere, qui vitam ignavam et ſedentariam degunt.

Si æger hujuſmodi labores, et corporis exercitationes vehementiores, veluti ambulationem, gladiatoriam, curſum, ſaltationem, et ſimilia, tolerare nequit ; tunc tentanda ſunt

* Obſervationibus accuratiſſimis conſtat, timulentis rariſſime boc malo laborare.

(*y*) La Nature eſt juſte envers les Hommes : elle les recompenſe de leurs peines ; elle les rend laborieux, parce qu'a de plus grands travaux elle attache de plus grandes recompenſes.
L'Eſprit Des Lois, Tome 2, P 4.

mitiora exercitationum genera, quæ ſcilicet geſtationes vocantur. Inter geſtationes, equitatio, cæteris omnibus longe præſtat; actio enim muſculorum haud exigua in ea requiritur, ſed adeo levis, et ita variata, ut etiam valde infirmis, iiſque qui plane ambulare non poſſent, tolerabilis, et grata, et valde ſalutaris fiat. Longa itinera, in regiones ſalubres equitatione peracta, in hoc malo magnopere proſunt. Ægro, vero, neque ad hanc optimam geſtationem valenti, mitiora præſcribenda ſunt geſtationis genera, et maxime geſtatio in rheda, et navigatio, quæ revera ſæpe quam optime profuerunt.

Frictio. De hujus utilitate, in Phyſconia Splenica tractanda, minime ambigitur. Viribus muſculorum opitulari videtur, et certe ſanguinis curſum juvat, et actionem vaſorum reſorbentium multum promovet.—Frictionem in tumorem ipſum dirigere, et eam validiſſime adhibere, ſemper oportet. Uſus Unguenti e mercurio, ad partem inter frictionem defendendam, et ſimul ad corpus univerſum hoc remedio imbuendum, minime a conſilio medendi alienus foret.

Cæli Mutatio. Ex obſervationibus innumeris ſatis patet diſpoſitionem ad multos morbos ex ſtatu cæli et aeris provenire. Ratio ergo ſuadet, multos morbos, ex cæli intemperie ortos, cæli mutatione præcaveri & ſanari debere. Nec aliter res ſe habet. Plurimi enim morbi, nullis aliis remediis domandi, tempeſtate vel cælo mutato ſponte evaneſcunt, aut levantur. Et omnes medici, tam veteres quam recentiores, in hoc conſentiunt, cæli mutationem multum eſſe auxilii in variis morbis, vix aliter medendis.

3. Ad tertium noſtrum medendi conſilium reſpondendum,

multa quæ ſub ſecundo conſilio comprehensa ſunt, in uſum revocanda. Idoneus cibus, vina generoſa, exercitatio aſſidua, cortex peruv, cœteraque amara, ferrum, balneum frigidum, et cæli mutatio, atque omnia denique quæ corporis tonum augent, neque ventriculo ſunt aliena.

4. Ad quartum, ultimumque conſilium, jam ventum eſt, morbum recidivum nempe arcere.

Hoc optime præſtabit eorumdem remediorum continuatio, quæ ſub tertio conſilio recenſuimus; et præcipue, cibus idoneus, vina generoſa, exercitatio crebra, balneum frigidum, atque in regionem patria ſalubriorem, migratio.

Nihil amplius mihi reſtat, Diſſertatiunculæ huic jam finem impoſituro, quam ut almæ huic Academiæ, unde tot et tanta beneficia accepi, optima voveam. Diu floreat, ſciſcientiæ decus, patriæque, rebus in adverſis, præſidium.

Denique, liceat mihi, Profeſſoribus hujuſce Academiæ illuſtribus, meritas agere gratias. Ob inſignem, in arte propria, peritiam, et in omni literarum genere, ſcientiam; ob benevolentiam et urbanitatem, in Medicinæ ſtudioſos demonſtratam, quantas ſibi laudes collegerint, nemo eſt, qui non audivit. Quantam delectationem a prælectionibus eorum eruditis, quantumque fructum, ipſe perceperim, ſemper meminiſſe juvabit. Scientiam Medicam ornare atque excolere diu pergant; ſint florentes, ſint honoratiſſimi, ſint beati.